

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ที่มาและความสำคัญ

“ เศรษฐกิจย่ำแย่ ค่าขายไม่ดี รายได้หดหาย หนี้สินมากมาย ยากจนลงทุกวัน ” เป็นคำพูดที่คนทั่วไปมักได้ยินเสมอในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจปัจจุบันซึ่งเป็นผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ 2008 หรือ “ วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ ” ที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นศูนย์กลางของประเทศที่พัฒนาแล้ว อาศัยกระบวนการของโลกาภิวัตน์ที่มีอิทธิพลครอบคลุมไปทั่วโลก โดยเฉพาะในยุคข้อมูลข่าวสาร เศรษฐกิจโลกได้กลายเป็นสภาพที่ไร้พรมแดนก่อให้เกิดภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจทั่วโลกทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา

สำหรับประเทศไทยได้รับผลกระทบดังกล่าวเช่นกันและประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจถดถอยรุนแรงทำให้ประชาชนทั่วไปได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ โดยสามารถรับรู้ภาวะเศรษฐกิจได้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง จากข่าวสารและจากผู้อื่นที่แวดล้อมอยู่ทั่วไป สัญญาณต่าง ๆ ที่สามารถรับรู้ได้ เช่น ในกรณีของผู้ขายสินค้าและบริการ สามารถรับรู้ได้จากยอดขายสินค้าทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ ขายได้มากหรือน้อย ขายได้เร็วหรือช้า และราคาแพงหรือถูก เป็นต้น สำหรับผู้มีเงินเดือนประจำ สามารถรับรู้ได้จากโบนัสและการขึ้นเงินเดือนเป็นอย่างไร มีใครบ้างที่ออกจากงาน มีการรับคนใหม่เพิ่มขึ้นหรือไม่ คนว่างงานสามารถหางานได้ง่ายหรือยาก นอกจากนี้ยังสามารถรับรู้ได้จากผลกระทบอื่น ๆ เช่น มีอาชญากรรมและการลักเล็กขโมยน้อยเพิ่มขึ้นหรือไม่ คนในครอบครัวทะเลาะกันเนื่องจากความกดดันจากปัญหาเศรษฐกิจเพียงใด มีการนำไปจำนำหรือการกู้เงินเพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายเฉพาะหน้ามากขึ้นเพียงใด ตลอดจนความสามารถในการผ่อนชำระหนี้จำเป็นต้องหยุดการผ่อนส่งหรือไม่

ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบันนอกจากจะส่งผลกระทบต่อวิถีความเป็นอยู่ของประชาชนแล้วยังส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของสังคมยุคใหม่ที่ดำรงชีวิตอยู่ในระบบทุนนิยมและวัตถุนิยมซึ่งมีค่าครองชีพสูง ประชาชนมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ แต่ความต้องการในการใช้เงินยังคงเพิ่มขึ้นเนื่องจากประชาชนทั่วไปยังมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร ต้องการส่งลูกให้ได้รับการศึกษาที่ดี ต้องการยกระดับอาชีพ ต้องการมีชีวิตที่ดีขึ้นหรือต้องการลงทุนเพื่อประกอบอาชีพ หากรายได้ประจำที่ได้จากการทำมาหากินเลี้ยงชีพไม่พอที่จะอำนวยความสะดวกและเป็นทุนในการทำมาหากินได้ตามความต้องการ ทำให้มีการปรับตัวของสังคมไทยเพื่อให้สามารถประคองตัว

ให้อยู่รอดด้วยการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกู้เงินในระบบหรือการกู้เงินนอกระบบเพื่อนำไปใช้จ่ายเกี่ยวกับความต้องการในการดำรงชีพด้านต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน สำหรับประชาชนทั่วไปโดยเฉพาะผู้ที่มีรายได้น้อยแหล่งเงินกู้ที่สามารถเข้าถึงได้ คือ กลุ่มธนาคารทั่วไป ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) รองลงมา คือ สหกรณ์ในอำเภอ กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์และกองทุนหมู่บ้าน แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา นอกจากนี้ประชาชนผู้ที่มีรายได้น้อยส่วนใหญ่มักขาดโอกาสในการกู้เงินในระบบ เช่น ธนาคารพาณิชย์ เพราะมีหลักเกณฑ์ที่รอบคอบและรัดกุมในการกู้ ส่วนการกู้จากโรงรับจำนำ บางครั้งก็อาจจะได้รับเงินน้อย เพราะขึ้นอยู่กับมูลค่าของหลักทรัพย์ นอกจากนี้องค์ประกอบในการกู้ยืมเงินในระบบ ได้แก่ หลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ การควบคุมวงเงิน อัตราดอกเบี้ย เงื่อนไขในการชำระคืน เอกสารทางการเงินที่หมุนเวียนในธนาคาร เอกสารทางบัญชีแสดงรายรับรายจ่าย และการอนุมัติสินเชื่อต้องตรวจสอบผ่านเครดิตบูโร ตลอดจนหลักเกณฑ์การปล่อยเงินกู้ในระบบที่ค่อนข้างเข้มงวด ซึ่งเงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้เป็นอุปสรรคที่ทำให้ประชาชนที่เดือดร้อนบางกลุ่มอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจและกลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ในระบบได้ ในปัจจุบันการให้บริการการกู้เงินในระบบจึงมีขอบเขตน้อยลง ส่วนการกู้เงินนอกระบบซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจจากแหล่งเงินกู้ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และไม่มีการควบคุมจากรัฐบาล ดังนั้นจึงไม่สามารถควบคุมอัตราดอกเบี้ยได้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยจึงเป็นสิทธิของผู้ปล่อยเงินกู้ในระบบ อัตราดอกเบี้ยในการปล่อยเงินกู้ย่อมสูงขึ้นตามความต้องการของผู้ปล่อยเงินกู้อย่างไม่สามารถควบคุมได้ การกู้เงินนอกระบบนั้นถือว่าเป็นการให้กู้ที่ได้เงินอย่างรวดเร็ว สะดวก ง่ายและไม่เป็นทางการ หลักฐานเอกสารต่างๆ ไม่จำเป็นเท่ากับค้ำประกันสัญญาที่ได้ตกลงไว้ระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้ การกู้เงินนอกระบบจึงเป็นสิ่งที่ภาครัฐมองว่าเป็นการทุจริตเอาเปรียบด้วยดอกเบี้ยที่สูงมากและต้องกำจัดให้หมดสิ้น เพราะเป็นอันตรายต่อประชาชนในชาติ แต่การดำรงชีวิตที่มีความต้องการเพิ่มมากขึ้นในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจเช่นปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าเป็นธรรมชาติในระบบเศรษฐกิจที่จำเป็นต้องมีการกู้เงินนอกระบบซึ่งเป็นแหล่งเงินกู้ที่พอจะช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้เงิน

อย่างไรก็ตามภาวะหนี้สินถือเป็นปัญหาเรื้อรังของสังคมไทยตลอดมาในอดีตปัญหาหนี้สินของประชาชนไม่ได้รับแรงมากนักแต่แรงกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำหลาย ๆ ครั้งที่ผ่านมา ทำให้ปัจจุบันประชาชนมีภาระหนี้สินเพิ่มมากขึ้น

ข้อมูลจากศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เปิดเผยผลสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 1,202 ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 6-13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 พบว่า ภาคครัวเรือนมีแนวโน้มเป็นหนี้นอกระบบสูงขึ้น โดยมีหนี้เฉลี่ยครัวเรือนละ 1.47 แสนบาท เพิ่มขึ้นจากการสำรวจ

ครั้งล่าสุดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ร้อยละ 2.8 ซึ่งมีหนี้เฉลี่ยครัวเรือนละ 1.43 แสนบาท หรือเพิ่มขึ้น 4,000 บาทต่อครัวเรือน หนี้ดังกล่าวแบ่งเป็นหนี้ในระบบร้อยละ 42.6 และหนี้ในระบบร้อยละ 57.4 สาเหตุที่จำนวนหนี้ในระบบเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ ประกอบกับค่าครองชีพเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องหันไปหาแหล่งเงินกู้ยามาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ลงทุน และผ่อนยานพาหนะ โดยกลุ่มอาชีพ “ค้าขาย / ทำธุรกิจ” เป็นกลุ่มอาชีพที่มีปัญหารายจ่ายสูงกว่ารายได้มากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มรับจ้างทั่วไปและมีแนวโน้มเป็นหนี้ในระบบมากกว่าในระบบ นอกจากนี้ยังพบว่าความสามารถในการชำระหนี้ในปี พ.ศ. 2552 กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 79.1 มีปัญหาในการชำระหนี้ ส่วนใหญ่เกิดกับผู้มีรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 5,000 บาท (ชนวรรณ พลวิชัย, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักวิจัยเอแบค มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จากการสำรวจสภาพหนี้ภาคครัวเรือนทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2552 พบว่า ปัญหาที่น่าเป็นห่วง คือ กลุ่มตัวอย่างระบุถึงวิธีแก้ไข ปัญหาเมื่อรายได้ไม่พอรายจ่ายด้วยการหันไปกู้ยืมมากขึ้นเพื่อมาใช้หนี้ ซึ่งเป็นวิธีการเดียวกันเมื่อมองย้อนหลังไปในปี พ.ศ. 2550-2551 จึงไม่น่าแปลกใจที่ภาวะหนี้สินต่อครัวเรือนในแต่ละปีจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยยังมีแนวโน้มที่จะกู้ยืมมากขึ้น ด้วยเช่นกัน (สำนักวิจัยเอแบค มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2552) ทั้งนี้จากข้อมูลของสำนักวิจัยสวนดุสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ในปี พ.ศ. 2552 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของผู้ที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จะมีหนี้สินเพิ่มมากกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มประชากรที่มีภาระหนี้สินกลุ่มเดิมส่วนใหญ่ยังไม่สามารถชำระหนี้สินได้ ขณะที่จำนวนผู้กู้รายใหม่มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น สาเหตุที่ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้หรือการค้างชำระหนี้มีสัดส่วนสูงขึ้นทุกปี หากประเมินเทียบกับผลสำรวจในปี 2551 พบว่า สาเหตุหลักจากราคาสินค้าที่แพงขึ้น รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นและราคาน้ำมันที่แพงขึ้น ตามลำดับ แต่ขณะที่ปัจจุบันปัจจัยด้านดอกเบี้ยรวมถึงราคาน้ำมันอาจไม่ใช่ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการชำระหนี้ หากแต่ปัญหาการว่างงานและรายได้ต่อครัวเรือนที่ลดลง อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการค้างชำระหนี้ที่สูงขึ้น (สำนักวิจัยสวนดุสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2552) สำหรับกลุ่มอาชีพ “ค้าขาย / ทำธุรกิจ” ส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบมากจากปัญหาขาดสภาพคล่องเนื่องจากยอดขายลดลง ต้นทุนสูงขึ้น และแหล่งเงินทุนไม่ปล่อยสินเชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจค้าปลีกต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด และสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องการให้ช่วยเหลือ คือ การลดดอกเบี้ย ธนาคารปล่อยสินเชื่อง่ายขึ้น ยืดเวลาผ่อนชำระ สนับสนุนเงินลงทุนที่มีต้นทุนต่ำ พัฒนาด้านการตลาด ส่งเสริมความเชื่อมั่นของนักลงทุนและนักท่องเที่ยวตลอดจน กระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ (เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์, 2552)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งใน 76 จังหวัดของประเทศไทย และตั้งอยู่ทางภาคเหนือของประเทศ พื้นที่ 20,107 ตารางกิโลเมตร ประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 1,666,024 คน แยกเป็นชาย

818,958 คน หญิง 851,066 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 83 คนต่อตารางกิโลเมตร (ข้อมูลวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2552) ประกอบด้วย 25 อำเภอ มีอำเภอเมืองเชียงใหม่ เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการและการปกครอง จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาในระดับสูง มีศักยภาพในการท่องเที่ยว เศรษฐกิจและการลงทุน จนมีการพัฒนาเติบโตอย่างรวดเร็วกลายเป็นเมืองใหญ่อันดับสองของประเทศไทยรองจากกรุงเทพมหานคร ส่วนด้านเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ (พ.ศ. 2550) มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) 120,972 ล้านบาท สูงสุดเป็นอันดับหนึ่งของภาคเหนือ แบ่งออกเป็น ภาคเกษตร 20,052 ล้านบาทและนอกภาคการเกษตร 100,920 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาพืชผล ปศุสัตว์และป่าไม้ รองลงมาได้แก่ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน รายได้ของประชากรต่อหัวเฉลี่ย 76,388 บาทต่อคนต่อปี ส่วนรายได้ของประชากรในเขตชนบทเฉลี่ย 40,987 บาทต่อคนต่อปี (ข้อมูลจปฐ. พ.ศ. 2551) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดขยายตัวร้อยละ 3.36 ในปี พ.ศ. 2550 และคาดว่าจะขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงเมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากปัญหาทางการเมืองราคาน้ำมันที่สูงขึ้น แรงกดดันจากภาวะเงินเฟ้อ (สารานุกรมเสรีวิกิพีเดีย, 2552)

การศึกษาข้อมูลแสดงประเภทของหนี้สินและปัญหาหนี้สินภาคประชาชนในเขตท้องถิ่นเทศบาลนครเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2551 ดังแสดงในตารางที่ 1.1 (สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่, 2552) พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบรวมทั้งสิ้นจำนวน 1,056,878,380 บาท และจำนวนปัญหาหนี้สินที่พบมากที่สุด คือ หนี้สินนอกระบบ คิดเป็นร้อยละ 27.01 และรองลงมา คือ หนี้สินในระบบประเภทกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 15.64 ของจำนวนปัญหาทั้งหมด

ตารางที่ 1.1 แสดงประเภทของหนี้สินท้องถิ่นเทศบาลนครเชียงใหม่ (แบบ สย.6 ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน ข้อ 3)

ประเภทหนี้สิน	จำนวนหนี้สิน (บาท)	จำนวนปัญหา	ร้อยละ
<b>หนี้สินในระบบ</b>			
กองทุนหมู่บ้าน	16,733,846	664	15.64
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต/กลุ่มสัจจะ/เครดิตยูเนียน	9,383,001	110	2.59
สหกรณ์ ฯ	96,574,408	396	9.33
กองทุนฟื้นฟูเกษตรกร	66,000	1	0.02
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	34,146,820	113	2.66
ธนาคารออมสิน	86,963,688	515	12.13
ธนาคารอาคารสงเคราะห์	113,702,696	197	4.64
<b>หนี้สินในระบบกลุ่มธนาคารพาณิชย์</b>			
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	13,316,189	-	-
ธนาคารกรุงเทพ	45,900,072	-	-
ธนาคารเอเซีย	21,435,744	-	-
ธนาคารไทยธนาคาร	55,000	-	-
ธนาคารดีบีเอส ไทยท努	70,000	-	-
ธนาคารกสิกรไทย	38,674,428	-	-
ธนาคารกรุงไทย	117,568,056	-	-
ธนาคารชนชาติ	0	-	-
ธนาคารไทยพาณิชย์	40,044,948	-	-
ธนาคารนครหลวงไทย	9,009,588	-	-
ธนาคารแสดนครัดชาร์เตอร์	376,000	-	-
ธนาคารทหารไทย	26,046,078	-	-
ธนาคารยูโอบี รัตนสิน	332,000	-	-
บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม	0	-	-

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ประเภทหนี้สิน	จำนวนหนี้สิน (บาท)	จำนวนปัญหา	ร้อยละ
รวมธนาคารพาณิชย์	312,828,103	507	11.94
อื่น ๆ (หนี้สินในระบบ)	208,251,072	596	14.04
รวมหนี้สินในระบบ	878,649,634	3,099	72.99
หนี้สินนอกระบบ			
กู้ 1 ราย	101,866,552	823	19.38
กู้ 2 ราย	29,041,436	183	4.31
กู้ 3 ราย	22,876,764	82	1.93
กู้ 4 ราย	24,443,628	59	1.39
รวมหนี้สินนอกระบบ	178,228,380	1,147	27.01
รวมหนี้สินทั้งหมด	1,056,878,014	4,246	100

ที่มา : จากการสำรวจปัญหาหนี้สินภาคประชาชนท้องถิ่นเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี 2551 : สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่

การเลือกกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบหรือนอกระบบนั้นผู้กู้จะเลือกกู้จากแหล่งใดขึ้นอยู่กับสาเหตุหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจแตกต่างกันหรือเหมือนกันของผู้กู้แต่ละคน การศึกษาครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของผู้ค้าขายในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ค้าขายในตลาดส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบันอีกทั้งยังประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องและปัญหารายจ่ายสูงกว่ารายได้จึงมีแนวโน้มที่จะก่อหนี้สินเพื่อให้สามารถระดมตัวให้อยู่รอดด้วยการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกู้เงินในระบบหรือการกู้เงินนอกระบบ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหากับหนี้สินภาคประชาชน สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติต่อไป ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของผู้ค้าขายในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

## 1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของผู้ค้าขายในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

### 1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.3.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของผู้ค้าขายในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

1.3.2 เป็นประโยชน์สำหรับผู้ประกอบการหรือผู้ดำเนินธุรกิจเงินกู้ในการปรับปรุงการให้บริการเงินกู้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพวิถีชีวิตของผู้กู้

1.3.3 เป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหนี้สินภาคประชาชนสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

### 1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของผู้ค้าขายในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) จากผู้ค้าขายในตลาดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 12 แห่ง รวมทั้งสิ้น 300 ตัวอย่าง ดังนี้

1. ตลาดวโรรส จำนวน 25 ตัวอย่าง
2. ตลาดต้นลำไย จำนวน 25 ตัวอย่าง
3. ตลาดนารัฐ จำนวน 25 ตัวอย่าง
4. ตลาดเทศบาล ( ตลาดเมืองใหม่ ) จำนวน 25 ตัวอย่าง
5. ตลาดต้นพยอม จำนวน 25 ตัวอย่าง
6. ตลาดหนองหอย จำนวน 25 ตัวอย่าง
7. ตลาดสันป่าข่อย จำนวน 25 ตัวอย่าง
8. ตลาดประตูก้อม จำนวน 25 ตัวอย่าง
9. ตลาดคำเที่ยง จำนวน 25 ตัวอย่าง
10. ตลาดประตูเชียงใหม่ จำนวน 25 ตัวอย่าง
11. ตลาดธานีรินทร์ จำนวน 25 ตัวอย่าง
12. ตลาดสมเพชร จำนวน 25 ตัวอย่าง

## 1.5 นิยามศัพท์

**การกู้ยืมเงิน** หมายถึง การยืมเงินโดยใช้ค้ำประกันคอกเบี้ย

**ผู้ค้าขาย** หมายถึง ผู้ทำการค้าขายสินค้าหรือบริการในตลาดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

**ตลาด** หมายถึง ตลาดที่มีผู้ทำการค้าขายสินค้าหรือบริการในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 12 แห่ง คือ ตลาดวโรรส ตลาดต้นลำไย ตลาดนครรัฐ ตลาดเทศบาล (ตลาดเมืองใหม่) ตลาดต้นพะยอม ตลาดหนองหอย ตลาดสันป่าข่อย ตลาดประตูก้อม ตลาดคำเที่ยง ตลาดประตูเชียงใหม่ ตลาดธานีรินทร์ และตลาดสมเพชร

**การกู้ยืมเงินในระบบ** หมายถึง การกู้ยืมเงินที่ผู้กู้ทำกับสถาบันการเงินหรือธนาคารที่มีกฎหมายรับรองและควบคุม ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กติกา เงื่อนไขและข้อบังคับต่าง ๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างยุติธรรม ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เมื่อมีปัญหาหนี้สินต้องมีขั้นตอนและกระบวนการในการดำเนินการตามกฎหมาย การฟ้องร้องก็ต้องมีการบังคับจำนองหรือขายทอดตลาดสินทรัพย์หรือหลักประกันเป็นไปตามขั้นตอน และทุกฝ่ายมีโอกาสเท่าเทียมกันในศาล ไม่มีความเหลื่อมล้ำและอยู่ภายใต้กฎหมายเหมือนกัน

**การกู้ยืมเงินนอกระบบ** หมายถึง การกู้ยืมเงินที่ผู้กู้กับเจ้าของเงินผู้ตกลงทำสัญญาผู้ยืมกันเองโดยไม่ผ่านสถาบันการเงิน จึงเป็นการให้กู้โดยมิได้มีกฎหมายรองรับหรืออยู่นอกเหนือการควบคุมของกฎหมาย และผู้กู้ต้องเสียดอกเบี้ยอัตราที่สูงกว่ากฎหมายกำหนด

**รูปแบบเงินกู้นอกระบบ** หมายถึง ลักษณะของการกู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ (หลักทรัพย์นั้นอาจจะเป็นสิ่งของหรือสัญญา) หรือ ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้แต่ผู้กู้ต้องลงลายมือชื่อไว้เป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา

**ผู้ประกอบการหรือผู้ดำเนินธุรกิจเงินกู้นอกระบบ** หมายถึง เจ้าของเงินกู้ที่นำเงินมาให้ผู้อื่นกู้นอกระบบ โดยเก็บอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าปกติในตลาดการกู้ยืมเงินโดยผ่านสถาบันการเงินในระบบได้แก่ ผู้ปล่อยกู้เงิน

**ผู้กู้หรือผู้ใช้บริการ** หมายถึง ผู้มีความเดือดร้อนขาดแคลนเงินและมีความต้องการใช้เงิน โดยการกู้ยืมเงิน และยินยอมให้คอกเบี้ยเป็นสิ่งแลกเปลี่ยน

**การใช้เงินกู้** หมายถึง การนำเงินกู้ไปใช้ในภาระจำเป็นตามความต้องการในการดำเนินชีวิตของครัวเรือนตามสภาพวิถีชีวิต